

Flashanalyse nr. LXXII

Nederlandenes økonomi og samhandel med Danmark

Udenrigsøkonomisk analyseenhed i samarbejde med ambassaden Haag.

Kontaktperson: Jacob Warburg.

10. juni 2022

Nederlandenes økonomi

Nederlandenes er verdens mest globaliserede økonomi og er 17. størst i verden og **5. størst** i EU. Befolkningen er på ca. 17½ millioner mennesker, hvilket placerer Nederlandene som **syvende størst** i EU, mellem Rumænien med 19 millioner mennesker og Belgien med knap 12 millioner. Og Nederlandene hører til blandt de mest velstående lande i verden med et BNP pr. indbygger på godt 57.000 USD, hvilket er **fjerde højest** i EU, mellem Sverige, som nr. 5, og Danmark som nr. 3 med ca. 67.000 USD pr. indbygger (Luxembourg og Irland er hhv. nr. 1 og 2).

Nederlandene er et europæisk trafikknudepunkt som følge af sin geografiske placering, store havne, sejlbare floder og gode infrastruktur. Havnen i Rotterdam er Europas største og står for omkring halvdelen af al søgående import til og eksport af gods i Europa. Schiphol lufthavnen er ligeledes en af Europas største for lufttransport af både gods og passagerer.

Hovedtræk af nederlandsk erhvervsliv

Industrien fokuserer på fødevarerforarbejdning, kemikalier, raffinering af olieprodukter og fremstilling af elektriske maskiner. En stærkt mekaniseret landbrugssektor beskæftiger kun 2 pct. af arbejdsstyrken, men giver store overskud til fødevarerforarbejdning og understøtter landets status som en af verdens største eksportører af landbrugsprodukter.

Nederlandene er hjemsted for en række store internationale virksomheder, herunder især inden for olie- og gas, finans, bank og forsikring, detailhandel, kemivirksomhed, føde- og drikkevarer, samt avanceret IT og kommunikation. Blandt de mere velkendte store virksomheder, med hjemsted i Nederlandene, er Airbus, Heineken, Philips, ASML, Robobank og ING-Group. Royal Dutch Shell havde også indtil for nylig hjemsted i Nederlandene, men er nu flyttet til Storbritannien.

Nederlandene har traditionelt været et foretrukken hjemsted for multinationale virksomheder, ligesom Nederlandene har betydelige investeringer i udlandet.

Nederlandenes udenrigshandel

Tyskland er Nederlandenes største handelspartner, både for så vidt angår eksport og import, ligesom en stor del af re-eksporten stammer fra Tyskland. Yderligere stammer en stor del af Nederlandenes vareimport og reeksport fra Asien, herunder Kina, og videreeksporteres til andre lande, herunder også til andre europæiske lande.

Danmarks handel med Nederlandene.

I 2021 var Nederlandene Danmarks 7. største eksportmarked og 4. største med hensyn til importen. Eksporten beløb sig til 67 mia.kr. og importen til 91 mia.kr. Dette svarer til, at Nederlandene i 2021 aftog ca. 4,5 pct. af Danmarks samlede eksport, og at Nederlandene stod for ca. 6,9 pct. af Danmarks samlede import.

1. Nederlændenes økonomi

Nederlændenes økonomi er verdens **17. største** økonomi og **5. størst** i EU: Omkring 30 pct. mindre den fjerde største, Spanien, og næsten dobbelt så stor som Polen, som er sjettestørst. Befolkningen er på ca. 17,5 millioner mennesker, hvilket placerer Nederlandene som **syvende størst** i EU, mellem Rumænien med 19 millioner mennesker og Belgien med knap 12 millioner. Og Nederlandene hører til blandt de mest velstående lande i verden med et BNP pr. indbygger på godt 57.000 USD, hvilket er **fjerde højest** i EU, mellem Sverige, som nr. 5, og Danmark som nr. 3 med ca. 67.000 USD pr. indbygger (Luxembourg og Irland er hhv. nr. 1 og 2).

Nederlandene har i en årrække haft solid økonomisk vækst, overskud på betalingsbalancen, relativt lav arbejdsløshed, lav inflation og lav rente. Covid19 gav dog et afbræk i denne positive udvikling med et reelt fald i BNP i 2020 på 3,8 pct. og et underskud på statsbudgettet på 3,7 pct. samt en svagt stigende ledighed til 4,8 pct. Statsgælden har også været stigende til omkring 70 pct. af BNP, om end Nederlandene fortsat hører til blandt de mindre forgældede lande i EU.

Tabel 1. Økonomiske nøgletal for Nederlandene

	2000-2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
BNP, årlig realvækst	1,4%	1,9%	-3,8%	5,0%	3,1%	1,7%	1,8%
Betalingsbalance, pct. af BNP	7,0%	9,4%	7,0%	9,5%	9,5%	9,3%	9,6%
Saldo på statsfinanser, pct. af BNP	-1,6%	1,8%	-3,7%	-2,6%	-3,8%	-2,5%	-2,0%
Statsgæld, brutto, pct. af BNP	66,9%	62,4%	69,8%	72,6%	71,3%	71,1%	70,4%
Arbejdsløshedsprocent	3,0%	4,3%	4,8%	4,2%	3,9%	4,4%	4,6%
Forbrugerpriser, årlig ændring	1,8%	2,6%	1,3%	2,7%	8,5%	1,2%	1,1%
Rente 10 årig stat (niveau)	6,2%	-0,1%	-0,3%	-0,2%	1,0%	1,4%	1,5%

Kilde: Oxford Economics

Provinser i Nederlandene

Af de 12 provinser i Nederlandene er Sydholland den største med 3,7 millioner mennesker, mens Nordholland med Amsterdam den rigeste med et BRP pr. capita på 62.000 euro.

Tabel 2. Provinserne i Nederlandene. Areal, befolkning, Bruttoregionalprodukt.

Provins	Hovedstad	Samlet area. Km2	Land areal. Km2	Befolkning	BRP. Mia. Euro 2019	BRP pr. cap. Euro 2019
South Holland	The Hague	3,31	2,70	3.708.696	169,1	45.815
North Holland	Haarlem	4,09	2,67	2.879.527	177,7	62.005
North Brabant	s-Hertogenbosch	5,08	4,91	2.562.955	120,9	47.328
Gelderland	Arnhem	5,14	4,96	2.085.952	81,8	39.326
Utrecht	Utrecht	1,56	1,49	1.354.834	77,4	57.431
Overijssel	Zwolle	3,42	3,32	1.162.406	45,5	39.258
Limburg	Maastricht	2,21	2,15	1.117.201	45,8	41.058
Friesland	Leeuwarden	5,75	3,34	649.957	20,7	31.947
Groningen	Groningen	2,96	2,32	585.866	24,7	42.174
Drenthe	Assen	2,68	2,63	493.682	15,7	31.853
Flevoland	Lelystad	2,41	1,41	423.021	14,8	35.151
Zeeland	Middelburg	2,93	1,78	383.488	14,4	37.549
Total	The Hague	41,54	33,67	17.407.585	810,2	46.714

https://en.wikipedia.org/wiki/Provinces_of_the_Netherlands

Amsterdams storbyområde er det absolut mest velstående i Nederlandene og blandt de 10 pct. mest velstående storbyområder i OECD.

Omvendt er Rotterdam i Sydholland og Eindhoven i Nordbrabant de storbyområder, som har haft højest økonomisk vækst siden 2000.

De mindst velstående provinser er Drenthe, Friesland og Flevoland i den nordlige del af landet, med et BRP pr. indbygger omkring halvdelen af Nordhollands.

Siden 2000 er antallet af jobs i industrien er faldet i alle provinser i Nederlandene, hvor særlig Drenthe, Groningen og Limburg har været hårdt ramt.

Hovedtræk af nederlandsk erhvervsliv

Ifølge KOF Globalisation Index var Nederlandene verdens mest globaliserede økonomi i 2019. Nederlandenes er et europæisk trafikknudepunkt som følge af sin geografiske placering, store havne, sejlbare floder og gode infrastruktur. Havnen i Rotterdam er Europas største og står for omkring halvdelen af al søgående import til og eksport af gods i Europa. Schiphol lufthavnen er ligeledes en af Europas største for lufttransport af både gods og passagerer.

Industrien fokuserer på fødevarerforarbejdning, kemikalier, raffinering af olieprodukter og elektriske maskiner. En stærkt mekaniseret landbrugssektor beskæftiger kun 2 pct. af arbejdsstyrken, men giver store overskud til fødevarerforarbejdning og understøtter landets status som en af verdens største eksportører af landbrugsprodukter.

Nederlandene er hjemsted for en række store internationale virksomheder, herunder især inden for olie- og gas, finans, bank og forsikring, detailhandel, kemivirksomhed, føde- og drikkevarer, samt avanceret IT og kommunikation. Blandt de mere velkendte store virksomheder, med hjemsted i Nederlandene, er Airbus, Heineken, Philips, ASML, Robobank og ING-Group. Royal Dutch Shell havde også indtil for nylig hjemsted i Nederlandene, men er nu flyttet til Storbritannien. Nedenfor er listet de største målt efter omsætning og med angivelse af sektorknytning.

Tabel 3. Største virksomheder i Nederlandene efter omsætning

		Hovedkvarter	Omsætning. Mia. USD
Royal Dutch Shell	Oil and Gas	The Hague	396,6
Exor	Finance	Amsterdam	175,0
Airbus	Aerospace and defense	Leiden	75,2
Ahold Delhaize	Retail	Zaandam	74,1
Louis Dreyfus Company	Food production	Rotterdam	40,6
ING Group	Banking	Amsterdam	39,6
LyondellBasell	Chemicals	Rotterdam	39,0
Heineken N.V.	Beverages	Amsterdam	35,3
Aegon N.V.	Insurance	The Hague	30,9
Randstad Holding	Consulting	Diemen	28,1
Rabobank	Banking	Utrecht	25,8
Achmea	Insurance	Zeist	25,2
X5 Retail Group	Retail	The Hague	24,4
NN Group	Insurance	The Hague	22,4
Philips	Conglomerate	Eindhoven	21,4
Altice	Telecommunication	Woerden	16,8
Steinhoff International	Retail	Amsterdam	14,6
ASML Holding	Electronics	Veldhoven	12,9
AkzoNobel	Chemicals	Amsterdam	10,9
DSM	Chemicals	Heerlen	10,9

[List of largest companies of the Netherlands - Wikipedia](#)

Den største virksomhed, **Royal Dutch Shell**, meddelte i november 2021, at man agtede at flytte hovedkvarteret fra Haag til London og samtidig koncentrere børsnoteringen i London, hvor man tidligere var dobbeltnoteret på børserne i både London og i Amsterdam med hhv. A og B aktier. Denne dobbeltnotering og aktiestruktur gav angivelig virksomheden mindre fleksibilitet og investorerne vanskeligheder. Flytningen, som også medførte et navneskifte til **Shell plc.**, skulle således blandt andet være begrundet i et ønske om en enklere virksomhedsstruktur og beskatningsforhold samt bedre afskrivningsregler i Storbritannien m.v. Hertil kommer, at beslutningen om flytningen blev taget umiddelbart efter, at en nederlandsk domstol i maj 2021 forpligtede Shell at reducere sin udledning af CO2 med 45 pct. inden 2030 samt, at en større nederlandsk pensionsfond, ABP, valgte at afhænde alle investeringer i fossile virksomheder, herunder hele sin beholdning i Shell¹.

Nederlandenes udenrigshandel

Nederlandenes udenrigshandel er præget af landets position som indfaldsvej til Europa og en stor del af Nederlandenes eksport og import er derfor reelt transit for andre europæiske landes udenrigshandel. Dette forhold indebærer blandt andet, at officielle statistikker, herunder Danmarks Statistik, kan være vanskelige at fortolke, da de ofte ikke skelner mellem handel, som har Nederlandene som endestation, og handel, som går i transit.

¹ [Shell turns its back on Royal Dutch heritage after climate ruling and dividend tax \(telegraph.co.uk\)](#)

Maskiner udgør hovedparten af eksporten og af re-eksporten, efterfulgt af kemikalier (herunder lægemidler), diverse færdigvarer samt næringsmidler og drikkevarer.

Udenlandske investeringer i og ud af Nederlandene

Nederlandene har traditionelt været et foretrukket hjemsted for multinationale virksomheder, ligesom Nederlandene har betydelige investeringer i udlandet.

Tabel 4. Ind og udgående beholdning af FDI. 2020. Mia. euro

	Udenlandsk FDI i Nederlandene	Nederlandenes FDI i udlandet
Total	4.537	5.648
SPEs	1.925	2.299
Holding companies	1.221	1.497
Excluding SPEs and holding companies	1.391	1.851
of which equity	1.002	1.298
of which debt instruments	389	554

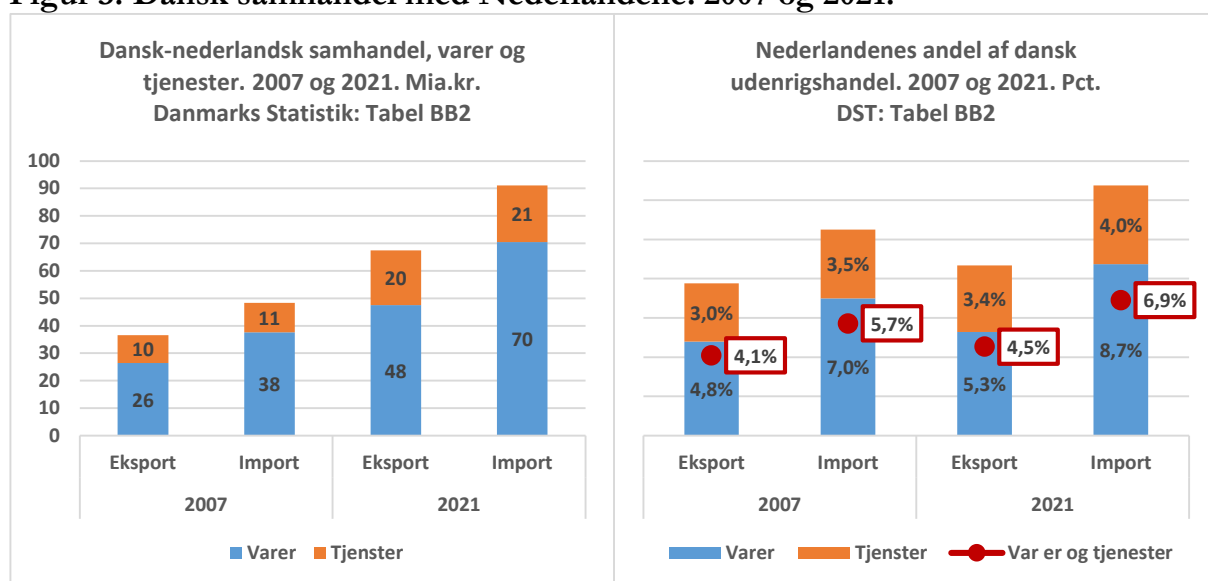
Source: DNB and DNB Table 12.15 version 25/06/2021.

Det ses, at holdingselskaber og såkaldte "SPE", Special Purpose Entities, udgør omkring 2/3-dele af beholdningen af både de udgående og indgående udenlandske investeringer i Nederlandene. Dette er udtryk for, at Nederlandene har lykkedes med at tilbyde attraktive forhold for denne type virksomheder. Det anslås, at udenlandske multinationale virksomheder i Nederlandene i 2018 beskæftigede godt 1 million personer.

Danmarks handel med Nederlandene.

I 2021 var Danmarks samlede eksport til Nederlandene 67 mia.kr. og importen 91 mia.kr. Dette svarer til, at Nederlandene i 2021 aftog ca. 4,5 pct. af Danmarks samlede eksport, og at Nederlandene stod for ca. 6,9 pct. af Danmarks samlede import jf. figur 3 nedenfor.

Figur 3. Dansk samhandel med Nederlandene. 2007 og 2021.

Indeholdt i tallene for samhandelen med Danmark er nederlandsk re-eksport. Dette betyder, at en betydelig del af dansk import fra Nederlandene oprindeligt stammer fra et tredjeland, ligesom en vis del af dansk eksport til Nederlandene reeksporteres til andre lande.

Sammensætningen af dansk handel med Nederlandene.

Nederlandene hører til blandt Danmarks største handelspartnere. I 2021 var Nederlandene Danmarks 7. største eksportmarked og 4. største med hensyn til importen. Samlet set var Nederlandene Danmarks 4. største samhandelspartner i 2021.

Tabel 5. Nederlandenes rang i dansk udenrigshandel. 2021.

	Eksport	Import	Samlet. Eksport og import
Varer og tjenester	7	4	4
Varer i alt	4	3	4
Tjenester i alt	9	6	7

DST. Tabel BBY

Nederlandene aftog i 2021 4,5 pct. af dansk eksport, og stod for 6,9 pct. af Danmarks import. Dansk eksport til Nederlandene beløb sig til godt 67 mia.kr. i 2021 og bestod fortrinsvis af maskiner, færdigvarer, næringsmidler og kemikalier, herunder lægemidler. Hertil kom en del indtægter fra merchanting, dvs. fortjenester med handel med varer i udlandet, som ikke passerer dansk grænse, samt en betydelig tjenesteeksport. Tjenesteeksporten hidrører især indtægter fra søtransport, suppleret af en del indtægter fra andre forretningstjenester og turisme.

Dansk import fra Nederlandene beløb sig til godt 91 mia.kr. i 2021 og bestod fortrinsvis af maskiner, næringsmidler, kemikalier, herunder lægemidler og færdigvarer. Hertil kom udgifter til bunkring og en betydelig tjenesteimport, hvor en stor del bestod af udgifter til betjening af danske skibe i nederlandske havne, tjenester vedr. telekommunikation og samt bygge- og anlægsvirksomhed.

Tabel 6. Sammensætning af dansk handel med Nederlandene. Mio. kr. og andel af dansk handel

	Dansk eksport				Dansk import			
	2021		Vækst 2010-2020		2021		Vækst 2010-2020	
	Mio.kr.	Andel Pct.	Mio.kr.	Ændret andel	Mio.kr.	Pct.	Mio.kr.	Ændret andel
Varer og tjenester	67,4	4,5%	30,6	0,5%	91,1	6,9%	46,3	1,2%
Varer	47,5	5,3%	22,0	0,8%	70,5	8,7%	35,9	1,5%
Varer, der krydser grænsen	39,8	5,3%	15,5	0,6%	62,7	8,5%	30,2	1,2%
Næringsmidler, drikkevarer, tobak mv.	6,1	4,5%	2,5	0,9%	11,6	12,3%	4,9	0,7%
Råstoffer, ikke spiselige, undt. brændsel	2,0	7,0%	1,0	2,9%	3,0	13,4%	1,4	1,7%
Mineral, brændsels- og smørestoffer o.l.	5,3	13,3%	0,1	3,2%	0,9	1,4%	0,0	-0,9%
Kemikalier og kemiske produkter	5,4	3,1%	2,7	-0,6%	10,9	10,8%	5,1	-0,5%
Forarbejdede varer, primært halvfabrikata	4,2	6,3%	2,2	2,0%	5,5	5,5%	2,0	-0,1%
Maskiner, undt. transportmidler	7,5	4,7%	3,6	1,3%	19,7	12,0%	12,5	4,6%
Transportmidler undt. Skibe og fly	2,2	8,7%	1,8	5,7%	2,9	4,7%	2,0	1,7%
Færdigvarer og andre varer	6,9	6,0%	1,5	-0,3%	7,9	6,7%	3,7	1,3%
Varer, der ikke krydser grænsen	7,7	5,2%	6,5	2,8%	7,8	11,3%	5,7	5,3%
Bunkring og proviantering					7,2	16,2%	5,2	9,4%
Varer solgt i udlandet ifm. forarbejdning	1,5	2,0%	1,1	0,5%				
Varer købt i udlandet ifm. forarbejdning					0,2	1,3%	0,2	1,0%
Merchanting	6,1	8,8%	5,2	5,6%				
Øvrige varer der ikke krydser grænsen	0,2	2,9%	0,2		0,4	3,9%	0,4	3,9%
Tjenester	19,9	3,4%	8,6	0,1%	20,6	4,0%	10,4	0,7%

DST: Tabel UHQ

Covid19 betydning for dansk handel med Nederlandene

Nedlukningerne i forbindelse med Covid19-pandemien betød et afbræk i både dansk eksport til og import fra Nederlandene. Et lavpunkt blev nået tredje kvartal 2020 for importen, og i fjerde kvartal 2020 for eksporten, hvorefter begge har rettet til et niveau betydeligt højere end før Covid19, jf. figur 4.

Figur 4. Dansk vare- og tjenestehandel med Nederlandene før og efter Covid19.

